

**Program for creative leadership development among the school
administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary
Educational Service Area 2**

Wipaporn Moonmee¹ & Tharinthorn Namwan²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
19/01/2024	19/02/2024	20/02/2024	21/02/2024

Abstract

The purpose of this research were 1) to study a current condition, a desirable condition, and the need for developing creative leadership among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 and 2) to design and develop the program for creative leadership development among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2. The research was performed in 2 phases as follows. Phase 1: The current condition, the desirable condition, and the need for developing creative leadership among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 were studied. The sample group consisted of 140 administrators in the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2, using the Krejcie and Morgan table to determine the size, and there were 5 experts to approve research equipment. Phase 2: The design and development of the program for creative leadership development among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 were studied. The data was collected by interviewing the administrators acknowledged in creative leadership from 3 schools: 1) Ubon Witthayakhom School under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 1, 2) Anuban Ban Nuea Khemarat School under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 and 3) Anuban Phibun Mangsahan Vipakvittayakon School the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 3. The program appropriateness was evaluated by the 5 specialists

---

¹ Maha Sarakham University, Email: 65010581053@msu.ac.th

² Maha Sarakham University, Email: Tharinthorn.n@gmail.com

specifically picked. The research tools were a questionnaire, an interview form and appropriateness and feasibility evaluation scale. The statistics used in the quantitative data analysis were mean, standard deviation, and PNI Modified.

The results were as follows:

1. The current condition of creative leadership among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 was overall at moderate level. The desirable condition of creative leadership among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 was overall at utmost level. The needs for developing creative leadership among school administrators ordered in descending, namely, creative thoughts, flexibility and adaptability, individuality concern, teamwork.

2. Program for creative leadership development among the school administrators under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2 consisted of 6 components: 1) principle, 2) purpose, 3) content, 4) learning media, 5) development process and 6) learning assessment. There are 4 modules of content, namely, 1) creative thoughts, 2) individuality concern, 3) flexibility and adaptability, 4) teamwork. The development process comprises of 1) self study, 2) workshop, 3) observe activities, 4) training. Moreover, the results of assessing the appropriateness and feasibility of the program were at the highest level.

Keywords: creative leadership; program for development

โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

วิภาพร มุลมี³ และจริณร นามวรรณ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2) เพื่อการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 140 คน ได้มาโดยการคำนวณจากสูตร เครซีและมอร์แกน ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือที่ใช้ในการ 5 คน วิจัย ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา 3 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์พิจารณา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นที่ประจักษ์และยอมรับโดยทั่วกัน ดังนี้ 1) โรงเรียนอุบลวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 2) โรงเรียนอนุบาลบ้านเหนือเขมราฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 และ 3) โรงเรียนอนุบาลพิบูลมังสาหารวิภาคย์วิทยากร ประเมินโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

³ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, Email: 65010581029@msu.ac.th

⁴ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, Email: Tharinthorn.n@gmail.com

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

2. โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) สื่อการเรียนรู้ 5) วิธีการพัฒนา 6) การวัดและประเมินผล เนื้อหาสาระประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1 การมีความคิดสร้างสรรค์ Module 2 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล Module 3 การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น Module 4 การทำงานเป็นทีม วิธีการพัฒนาประกอบด้วย 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การประชุม เชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาดูงาน และ 4) การฝึกอบรม ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; การพัฒนาโปรแกรม

บทนำ

ปัจจุบันสังคมและเศรษฐกิจของโลกมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์ต้องอาศัยอยู่ภายใต้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในสังคม (Maharatnasakun, P. 2017) ด้วยกระแสของการเปลี่ยนแปลงสู่ยุค 4.0 การพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องสำคัญ (Ministry of Education, 2012) สถานศึกษาจึงต้องมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีศักยภาพเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (Sridamrong, T., 2014) เพื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถเป็นกำลังสำหรับพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Office of the Basic Education Commission, 2007)

โรงเรียนเป็นองค์กรพื้นฐานที่มีบทบาทหลักในการจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำองค์กร ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ เพื่อสร้างและกำหนดวิสัยทัศน์ในการสนับสนุนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนองค์กรให้ได้รับการ

พัฒนาและมีความรู้ความสามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์โลกปัจจุบัน (Phurahong, K., 2006) ดังนั้นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการนำ สถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาโดยเริ่มจากการพัฒนาคนในองค์กรสู่คุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ (Chansirisiri, P., 2017) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของผู้นำหรือผู้บริหารที่จะนำ ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด โดยต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ความสามารถในหน้าที่ความรับผิดชอบ วิเคราะห์ความสามารถของบุคคล สามารถการปรับตัวและมีความยืดหยุ่นในการคิดและการตัดสินใจ (Charoenwongsak, K., 2010) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นอีกหนึ่งสมรรถนะที่มีความสำคัญต่อการบริหารผู้บริหารเพื่อริเริ่มหาแนวคิดวิธีการใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการทำงานมีความกล้าเสนอแนวคิดใหม่ต่อทีมงานและนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นนำเสนอแนวคิดใหม่ในการทำงาน และเกิดนวัตกรรมใหม่ (Chansirisiri, P., 2022) ด้วยสมรรถนะเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์

คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามือถึงประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การมีความเป็นผู้นำเชิงรุก 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การทำงานเป็นทีม 4) การมีทัศนคติเชิงบวกและ 5) การมีความสามารถในการปรับตัว เช่นเดียวกับแนวคิดของ (Sinlarat, P., 2010) สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความทุ่มเทความพยายาม จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องอาศัยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีเป้าหมายที่ชัดเจนและทำทหายอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพและอาศัยความมีวิสัยทัศน์และการมีความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีจุดเน้นการพัฒนาคือ “สถานศึกษาชั้นนำ เลิศล้ำคุณธรรม นำคุณภาพสู่สากล” ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ภายใต้การเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาระบบบริหารจัดการพื้นที่การศึกษาด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาและบูรณาการการจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่ จากจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว การเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในขับเคลื่อนตามจุดเน้นการพัฒนาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 2 เพื่อออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นแบบแผนเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์พัฒนาเสริมสร้างให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และส่งผลดีต่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัย การพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้เพื่อการดำเนินงานในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ จำนวน 5 คน ได้แก่ Sternberg (2006) Robinson (2007) Stoll และ Tempered (2009) Mungkasem, U. (2002) and Sinlarat, P. (2012) ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) มีความคิดสร้างสรรค์ 2) คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) การปรับตัวและความยืดหยุ่น 4) การทำงานเป็นทีม

2. วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Wentling (1992) Office of the National Primary Education Commission (1998) Department of Academic Affairs (2002) Bangmo, S. (2009) Kanpeng, S. & Kanlong, S. (2010) Chansirisiri, P. (2011) Mongkhonwanit, C. (2012) Office of the Permanent Secretary, Ministry of Labor (2020) ได้วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาดูงาน และ 4) การฝึกอบรม

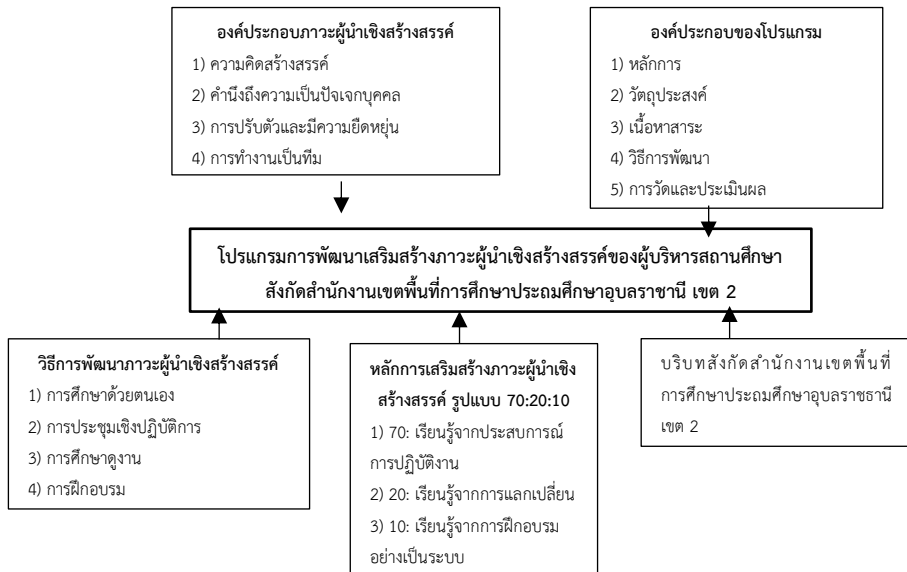
3. องค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Barr และ Keating (1990) Kanay และ McMillan (2005) Maneengam, N. (2004), Chomhongpipat, Y. (2010), Chunlasuwan, S. (2011), Yotsala, S. (2014), Khaklong, C. (2014), Pakika, W. (2017) ได้องค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 221 คน
2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 140 คน
3. สถานที่วิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
4. ระยะเวลา ตั้งแต่ วันที่ 1 มีนาคม 2566 ถึง 31 ธันวาคม 2566

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

Figure 1 กรอบแนวคิดการวิจัยโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ มีจำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เครื่องมือ
การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เครื่องมือ
วิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best practices) มีข้อความ
จำนวน 4 ข้อ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ มีข้อความ 17 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หากคุณภาพเครื่องมือ
ในการวิจัยโดย โดยการทำการประเมินคุณภาพแบบสอบถามผ่านการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน การตรวจสอบความตรงมีผลการวิเคราะห์มากกว่า 0.5 จำนวน
40 ข้อ และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ
คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ที่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งหาค่าความ
เชื่อมั่นรายฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha coefficient)
มีค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.953 และ 0.951
ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ระยะที่ 2 ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best practices) มีข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ มีข้อคำถาม 17 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ใช้สูตรดังนี้ $PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$ (โดยกำหนดให้ I = ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์; D = ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน)
2. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก

บุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3. ลำดับความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ลำดับที่ 2 ด้านการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น ลำดับที่ 3 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และลำดับที่ 4 ด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

Table 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การมีความคิดสร้างสรรค์	3.09	0.81	ปานกลาง	4.82	0.50	มากที่สุด	3.09	4.82	0.56	1
2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.03	0.82	ปานกลาง	4.59	0.77	มากที่สุด	3.03	4.59	0.52	3
3. การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น	3.04	0.68	ปานกลาง	4.68	0.70	มากที่สุด	3.04	4.68	0.54	2
4. การทำงานเป็นทีม	3.05	0.67	ปานกลาง	4.62	0.73	มากที่สุด	3.05	4.62	0.51	4
รวม	3.05	0.75	ปานกลาง	4.67	0.69	มากที่สุด				

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 การมีความคิดสร้างสรรค์ ลำดับที่ 2 ด้านการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น ลำดับที่ 3 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และลำดับที่ 4 ด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่ามีทั้งหมด 4 Module ดังภาพที่ 1

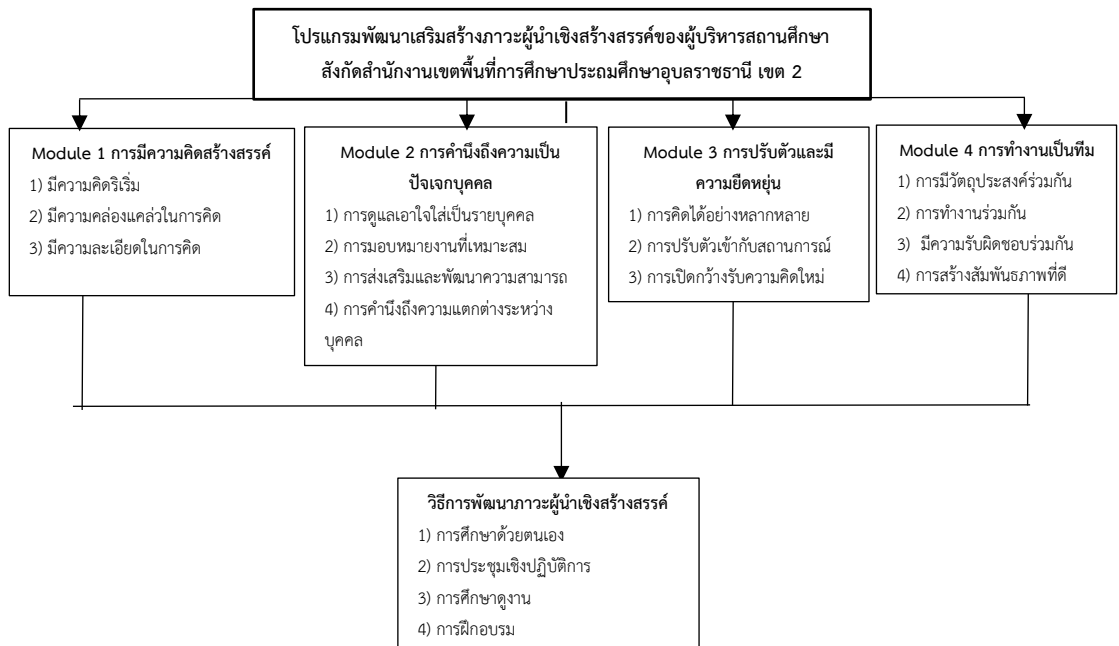

Figure 2 โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

2. ผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้บอร์ดเกมสำหรับครูผู้จัดการเรียนรู้สังคมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

รายการประเมิน		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. หลักการของโปรแกรม							
1.1	ความชัดเจนของหลักการ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2	ความสำคัญของหลักการ	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3	การนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม							
2.1	มีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2	มีความชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
3. เนื้อหาของโปรแกรม							
3.1	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2	การจัดเรียงเนื้อหาสอดคล้องกับองค์ประกอบ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3	เนื้อหาที่ระยะเวลามีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนรู้							
4.1	Module 1 การมีความคิดสร้างสรรค์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2	Module 2 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3	Module 3 การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4	Module 4 การทำงานเป็นทีม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
5. วิธีการพัฒนา							
5.1	ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2	การนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
5.3	ระยะเวลาในการพัฒนา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
6. การวัดและประเมินผล							
6.1	การประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6.2	การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการพัฒนา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม		4.84	0.39	มากที่สุด	4.71	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.84,S.D=0.39) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.71,S.D=0.57)

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การทำงานเป็นทีม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการเป็นผู้บริหารเพราะสามารถสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ เข้าใจธรรมชาติของบุคคล สามารถนำบุคคลในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่ง Runcharoencharoen, T. (2011) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ ลักษณะหรือพฤติกรรม ในการนำผู้อื่น ประสานงานผู้อื่นด้วยการสร้างแรงบันดาลใจโดยการคิดนอกกรอบสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ Harris (2009) ได้ระบุถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีความสามารถในการประสานงาน ผสานความคิดของคนที่แตกต่างกันให้สามารถทำงานร่วมกันได้ โอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์แบบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Waikarn, P. (2022) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล วิธีการพัฒนาประกอบด้วย 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาดูงาน 4) การฝึกอบรม ผลการประเมินโปรแกรมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และ 4.70 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโปรแกรมการพัฒนา คือ รูปแบบและกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินการเสริมสร้างเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเองของผู้บริหารสถานศึกษาโดย สอดคล้องกับแนวคิดของ Meesuk, P. (2009) กล่าวว่าโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพของครู คือระบบแผนโครงสร้างที่กำหนดมาเพื่อช่วยเหลือให้ทำกิจกรรมกับเพื่อนร่วมงาน เพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน องค์ประกอบของโปรแกรมฯ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Namthongbai, K. (2021) ที่ได้วิจัยและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรมฯ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล และ Lumpkin, P. (2021) ที่ได้วิจัยและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนา คือ 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การประชุม เชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาดูงาน 4) การฝึกอบรมสัมมนา

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ควรมีการนิเทศติดตาม ประเมินผล การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นระยะและต่อเนื่อง

2. โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยนี้ศึกษาข้อมูลสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ต้องการนำผลการวิจัยไปใช้ควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทของตน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดอื่น เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2. ควรพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้สอดคล้องกับ วิทยาการและความรู้ใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้จริงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

References

- Bangmo, S. (2009). *Organization and Management*. Bangkok: Wittayapat.
- Barr, M.J. and Keating, A. (1990). *Introduction: Elements of Program Development Developer Effective Student Services Program*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Chansirisiri, P. (2017). *Policy and Strategic Planning for Modern Educational Institutions*. Mahasarakham: Taksila Printing.
- Chansirisiri, P. (2022). *Competencies for Modern Executives*. Mahasarakham: Taksila Printing.
- Chansirisiri, P. (2011). *Development of Administrative Competency*. Mahasarakham: Mahasarakham University Press.
- Charoenwongsak, K. (2006). *Super Leadership*. Bangkok: Success Media.
- Chomhongphiphat, Y. (2010). *Development of a program to develop teachers who are leaders in learning management according to the guidelines for basic*

- education reform*. Doctor of Education Thesis, Educational Administration Leadership, Graduate School, Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Chulsuwan, S.(2011). *Development of Leadership for Change in Support Executives of State Higher Education Institutions*. Doctor of Education Thesis in Educational Administration and Development, Faculty of Education, Mahasarakham University.
- Department of Academic Affairs. (2002). *Creativity: Principles, Theories of Teaching and Learning, Measurement and Evaluation*. (2nded). Bangkok: Ladprao Teachers Council.
- Harris, A. (2009). Creative Leadership. *Journal of Management in Education*, 23(1),9-11.
- Kanay, S.G. and McMillan, K.B. (2005). *Creative Approaches to Problem Solving: A Framework for Innovation and Changes*. Sl: Sage.
- Kangpeng, S. & Kanlong, S. (2010). *Service-oriented Leadership in Organizations: Concepts, Principles, Theories and Research*. 2nd ed. Khon Kaen: Khlang Nanawittaya.
- Khaklong, C. (2014). *Development of a Service-Oriented Leadership Development Program for Basic Education School Administrators*. Doctoral Thesis in Educational Administration and Development, Faculty of Education, Mahasarakham University.
- Lumpkin, P. (2021). *Development of a program to enhance creative leadership of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 2, Roi Et*. Master of Education Thesis, Educational Administration, Faculty of Education, Maha Sarakham University.
- Maharatsakun, P. (2017). *Strategy, Planning and Management*. Bangkok: Panyachon.
- Maneingam, N. (2004). *Development of a Program to Create Awareness of Energy Saving Based on the Principle of Learning by Social Service for Grade 6 Students*. Master of Education Thesis, Primary Education Program, Graduate School, Chulalongkorn University.
- Meesuk, P. (2009). *The Effects of Designing a Participatory Professional Development Program for Teachers*. Master of Education Thesis, Educational Research Methodology, Graduate School, Chulalongkorn University.

- Ministry of Education. (2012). *The 11th Education Development Plan of the Ministry of Education (2012 - 2016)*. Bangkok: Ministry of Education.
- Mongkhonwanich, C. (2012). *Organizational and Educational Personnel Administration*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Mungkasem, U. (2002). *Governance and Civil Servant Development*. Bangkok: Idea Square.
- Namthongbai, K. (2021). *Development of a Program to Enhance Creative Leadership of Educational Institution Executives Under the Office of the Primary Educational Service Area, Sisaket Area 3*. Master of Education Thesis, Educational Administration Program, Faculty of Education, Maha Sarakham University.
- Office of the Basic Education Commission. (2007). *Guidelines for Decentralization of Administration and Management Education*. Bangkok: Agricultural Cooperatives Association of Thailand.
- Pakika, W. (2017). *Development of a program to enhance creative leadership of school administrators*. Doctor of Education Thesis, Educational Administration and Development, Faculty of Education, Maha Sarakham University.
- Phu-ra-hong, K. (2006). *Effectiveness of the Performance Standards of Educational Performance of Executives and Teachers in Educational Institutions Under the Municipality of Saraburi Province*. Master of Education Thesis, Thepsatri Rajabhat University.
- Robinson, K. (2007). *The Principles of Creative Leadership*. New York: McGraw-Hill.
- Runcharoen, T. et al. (2011). *Strategies for Developing Learning Individuals*. Bangkok: Ladprao Teachers Council.
- Sinlarat, P. (2010). *Creative and Productive Leaders: New Paradigms and New Leaders in Education*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Sridamrong, T. (2014). *Educational Institution Administration to Become a Quality School: A Study of the Theory Foundation*. (4thed). Bangkok. Chulalongkorn University Press.
- Sternberg, R.J. (2006). The Nature of Creativity. *Creativity Research Journal*, 18, 87-98.
- Stoll, L. and Temperley, J. (2009). Creative leadership: A Challenge of Our Times. *School Leadership and Management*, 29(1), 63-76.

- Waiyakorn, P. (2022). *Development of a program to enhance creative leadership of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 2, Roi Et*. Master of Education Thesis, Educational Administration, Faculty of Education, Maha Sarakham University.
- Wentling, T.L. (1992). *Planning For Effective Training: A Guide to Curriculum Development*. Rome: FAO.

